

Početak novembra ove godine otvoren je prvi vetropark u zemlji, kao zajedničko ulaganje kompanija MK i FINTEL. Prilikom otvaranja imali smo priliku da čujemo niz hvalospeva o „blagodetima“ proizvodnje energije iz vetra, a čak smo od italijanskog partnera saznali „da će ubuduće električna energija u Srbiji biti mnogo jeftinija nego do sada“. Takva izjava je, kao što će ovaj tekst pokazati, ordinarna neistina.

Glavna zvezda svečanog otvaranja bio je ministar rudarstva i energetike Aleksandar Antić, koji je iskoristio priliku da naglasi da je to: „potvrda dobre politike Vlade Srbije i resornog ministarstva u oblasti energetike. To je snažna potvrda da će Srbija svojim podsticajnim merama omogućiti izgradnju većeg broja elektroenergetskih kapaciteta iz obnovljivih izvora“.

Za razliku od euforičnih izjava prilikom otvaranja vetroparka, samo nekoliko nedelja pre tog događaja predsednik Vlade Aleksandar Vučić, reagujući na aferu „vetropark“, bez imalo ograde je demaskirao priču oko eventualne koristi za državu izgradnjom vetroparkova:

„Pričate građanima Srbije o tome da se neko iz vlade suprotstavio vetroparkovima, a ne kažete da građani treba dvostuko više da plate cenu struje da bi oni (investitori) zarađivali. Što više to odložimo, a moraćemo jednom da prihvatimo, jer je to uslov EU, to je čist sevap za našu zemlju. Što kasnije dođu, to za nas bolje. Što to ne kažete, a svi to znate, nego pričate bajke.“

Izlaganje premijera nije moglo da prođe bez osvrta na rad Demokratske stranke, pa je i postavio retoričko pitanje: „Ko je uzeo pare od vas da to prihvatite odmah, jeste li se pitali kome taj račun dolazi. Pa dolazi našem narodu i to direktno, ne iz budžeta. Ne plaća vlada, već narod direktno. I to dva puta veću cenu struje da bi investitori vratili svoju investiciju u roku od četiri ili pet godina, a da narednih 20 godina oni trpaju pare u svoje džepove.“

Ako je sve što predsednik Vlade kaže tačno (a svi podaci govore da je potpuno u pravu), farsično je da samo nekoliko nedelja nakon te izjave ministar Antić prisustvuje otvaranju vetroparka, uz obećanje da će tri uredbe „potrebne“ investitorima biti usvojene do kraja godine.

Energetska zajednica kao sredstvo za sprovođenje politika EU

Radi usklađivanja energetske politike država jugoistočne Evrope koje nisu članice EU, sa Unijom je u oktobru 2005. godine formirana Energetska zajednica. Članstvo u zajednici se svodi na безусловnu implementaciju svih direktiva EU iz oblasti energetike, bez garancije da će pojedina država ikada biti primljena u EU. „Neposlušnim“ članicama Energetska zajednica može da uvede i specifične sankcije. Taj odnos je asimetričan, pošto članice zajednice ne mogu da utiču na donošenje odluka o energetske politici EU, a moraju da implementiraju direktive EU.

U skladu sa „proračunom“ sekretarijata Energetske zajednice, Srbija je na sastanku Energetske zajednice krajem 2012. godine prihvatila da postigne proizvodnju na 27% energije iz obnovljivih izvora energije (OIE) 2020. godine u odnosu na nivo iz 2009. godine (kada je imala 21% proizvodnje energije iz OIE). Izbor 2009. godine za Srbiju je ispao veoma nepovoljan, pošto su se desila dva vanredna događaja - gasna kriza usled koje je došlo do prekida snabdevanja domaćinstava gasom i povećanja grejanja na drva i biomasu, kao i natprosečne hidrologije, tako da je „normalne“ 2011. godine, učešće OIE bilo samo 19%. Srbija prihvata, krajem 2012. godine, obavezu značajnog povećanja proizvodnje iz OIE. Ne može se razumeti, osim krajnje podaničkim odnosom, ili uticajem određenih lobija, zašto je tadašnja ministarka Zorana Mihajlović pristala na 2009. godinu kao referentnu, iako je sa punim pravom mogla insistirati da usled vanrednih okolnosti treba posmatrati petogodišnji prosek, ili makar izabrati referentnu godinu sa urednim snabdevanjem gasom.